

İBBS 2 DÜZEYİNDE TR61 BÖLGESİ SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

TR61 NUTS 2 REGION OF A STUDY ON THE SOCIO-ECONOMIC INDICATORS

Yrd.Doç.Dr.Bekir Sami OĞUZTÜRK*

ÖZET

Küreselleşme ve bu süreçte yeni bir kavram olarak ortaya çıkan küresel bölgeselleşme “glocalism” düşüncesinden hareketle İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 2’ye göre TR61 Bölgesi olarak tanımlanan Antalya, Isparta, Burdur illerini kapsayan bu çalışmada bölge verileri toplanarak ülke verileri ile kıyaslanmaya çalışılmıştır. Bölge verilerinin analizi ile bölgeye ait iç ve dış dinamikler daha rahat gözlemlenebilmektedir.

Göller ya da TR61 Bölgesi, verileri doğrultusunda bölgenin ucuz işgücü varlığı, çalışmaya elverişli nüfusunun ülke ortalamasının üzerinde olduğu, istihdam açısından hizmet sektöründeki istihdamın fazla olduğu, dış ticaret fazlası verdiği söylenebilir. Bunların yanı sıra bölgede yer altı ve yer üstü kaynaklarının zenginliği görülebilmektedir.

TR61 Bölgesi, kullanmış olduğu ihtisas kredileriyle de ülke ortalamasının üzerindedir.

ABSTRACT

In the light of the concepts of globalisation and glocalism which has emerged as a new concept in this process, regional data of the TR61 NUTS 2 Level Region that encompasses the provinces of Antalya, Isparta and Burdur has been gathered in the study and is compared with national data. Through the analysis of regional data internal and external dynamics of the region can be observed more easily.

In the light of the data of Lakes or TR61 Region it can be claimed that the region has cheap labour endowment, that the workable population is above national average, employment in service sector is high and that the region gives foreign trade surplus. In addition the region has under- and over-ground natural resources.

The TR61 Region is above national average in terms of directed loans it utilised.

İBBS Düzey 2 TR61, Bölgesel Veriler, Antalya, Isparta, Burdur
TR61 NUTS 2 Level, Regional Data, Antalya, Isparta, Burdur

* Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, bekiroguzturk@sdu.edu.tr

GİRİŞ

Küreselleşme olgusunun sürekli ivmelenecek hızlanması ulusal ve uluslararası sektörleri etkilediği kadar kamusal yapı içerisindeki birimlerin de yeniden şekillenmesine katkı sağlamıştır. Bu katkı paralelinde bölgesel birimlerin küresel ekonomi düzeyinde hareket edebilme yetisi artarken kamusal yönetiminde bu doğrultuda kalkınma önceliklerini makro düzeyden mikro birimlere aktardığı rahatlıkla gözlemlenebilmektedir. Yeni kalkınma algısının aktörleri haline gelen bölgesel birimlerin yeni misyonlarını yerine getirebilmelerine olanak sağlamak açısından bölgesel verilerin sürekliliği, çeşitliliği ve kolay erişebilirliği önemli bir yer tutmaktadır.

Yeni konjonktürel yapı açısından ülkemize baktığımızda Türkiye İstatistik Kurumu tarafından bölgesel kalkınmışlık farklılıklarını aza indirgeyebilmek, Avrupa Birliği'ndeki ve ülke dahilindeki bölgeler ile kıyas yapabilmek amacıyla oluşturulan İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) görülebilmektedir.

“İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3. düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26, 2. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kriterlere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.” (TÜİK, 2005)

Çalışmada baz alınan ve İBBS Düzey 2'ye göre TR61 Bölgesi 3 milyona yakın nüfusu ve cari fiyatlarla 2008 yılında yaklaşık 33 milyar TL bölgesel katma değeri ile ülke genelinde 7. sırada yer almaktadır. Bölgenin yüksek turizm potansiyeli markalaşmış/markalaşmaya başlamış ekonomik birimleri, çalışabilir nüfus oranının ülke geneline göre fazla olması, yer altı ve yer üstü kaynaklarının fazlalığı incelenebilmektedir.

1. TEMEL GÖSTERGELER

İBBS 2 Düzeyinde TR61 Bölgesi; Antalya, Isparta, Burdur illerini kapsayarak toplam 36.817 kilometrekare yüzölçümüne sahiptir. Bölge Batı Akdeniz içerisinde yer alıp Göller Bölgesi olarak da adlandırılmaktadır. Bölge illeri içerisinde Isparta ili 8.913 kilometrekare, Antalya ili 21.105 kilometrekare Burdur ili ise 7.135 kilometrekare yüzölçümüne sahiptir. (TÜİK, 2011:3) Tablo 1'de görüldüğü üzere; bölgenin toplam yüzölçümünün %24,97'si tarım arazisi olup, bu oran %31'lik Türkiye değerine yakındır. Bölge yüzölçümünün %48,83'ü orman arazisi vasfında olup %26,98'lik Türkiye oranının üzerindedir.

Tablo 1: TR61 Bölgesi Arazi Dağılımı

	ANTALYA	ISPARTA	BURDUR	TR61	TÜRKİYE
Yüzölçümü (m²)	2.110.550	891.300	713.500	3.715.350	78.534.700
Tarım Alanı (m²)	466.465	251.282	209.828	927.575	24.505.000
<i>Oran (%)</i>	<i>22,10</i>	<i>28,19</i>	<i>29,41</i>	<i>24,97</i>	<i>31,20</i>
Çayır-Mera (m²)	102.465	14.276	9.118	125.859	14.617.000
<i>Oran (%)</i>	<i>4,85</i>	<i>1,60</i>	<i>1,28</i>	<i>3,39</i>	<i>18,61</i>
Su Sathı (m²)	5.208	70.156	29.693	105.057	9.820.000
<i>Oran (%)</i>	<i>0,25</i>	<i>7,87</i>	<i>4,16</i>	<i>2,83</i>	<i>12,50</i>
Orman (m²)	1.135.060	353.359	325.601	1.814.020	21.189.000
<i>Oran (%)</i>	<i>53,78</i>	<i>39,65</i>	<i>45,63</i>	<i>48,83</i>	<i>26,98</i>
Diğer (m²)	401.352	202.227	139.260	742.839	8.403.700
<i>Oran (%)</i>	<i>19,02</i>	<i>22,69</i>	<i>19,52</i>	<i>19,99</i>	<i>10,70</i>

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı, 2007

Çayır-mera alanlarının yüzölçümü oranlarına bakıldığında bölgede en yüksek orana sahip olan Antalya ilidir. Baraj göl ve göletler olarak tanımlanabilecek Su sathlarına bakıldığında bölge içerisinde toplam yüzölçümüne oranla Isparta ili %7,87 ve Burdur ili %4,16'lık oranıyla bölgenin önde gelen illerindedir. Orman alanların oranlarında ise her üç ilde Türkiye oranının üzerinde yer alırken, Antalya ili %53,78'lik oranıyla göze çarpmaktadır.

Tablo 2: TR61 Bölgesi Siyasi Birimler

	İLÇE	BELEDİYE	KÖY
ANTALYA	19	103	569
ISPARTA	13	51	174
BURDUR	11	30	183
TR61	43	184	926

Kaynak: Yerelnet, 2012.

Bölge illerinin siyasi olarak ayrılmış alt birimlerine bakıldığında en çok belediye, ilçe ve köye sahip il Antalya'dır.

TR61 Bölgesi illerine URAK (Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu) tarafından 2009-2010 yılları verileriyle hazırlanan iller arası rekabet endeksi perspektifinde bakıldığında, Antalya ili 81 il içerisinde genel endeks sıralamasında 8'inci, Isparta 18'inci, Burdur 41'inci sıradadır. Endeks; erişilebilirlik, beşeri sermaye ve yaşam kalitesi, markalaşma becerisi ve yenilik, ticaret becerisi ve üretim potansiyeli değişkenlerini kullanarak oluşturulmuştur. (URAK, 2011)

2. NÜFUS

Tablo 3'te görüldüğü gibi TR61 bölgesi, 2.705.254 kişilik nüfusu ile ülke nüfusunun %3,62'sini oluşturmaktadır. Bölge illerinde yaşayan nüfusun %75,54'ü Antalya'da, %15,20'si Isparta'da, %9,26'sı Burdur ilinde yaşamaktadır. Ülke genelinde nüfusun %76,80'i kent merkezlerinde yaşarken bölge ile kıyaslandığında TR61 bölgesi %69,49 ile ülke oranının altındadır.

Tablo 3: TR61 Bölgesi Nüfus Dağılımı ADNKS 2011

	KENT	KIRSAL	TOPLAM
ANTALYA	1.450.209	593.273	2.043.482
ISPARTA	277.327	133.918	411.245
BURDUR	152.408	98.119	250.527
TR61	1.879.944	825.310	2.705.254
TÜRKİYE	57.385.706	17.338.563	74.724.269

Kaynak: TÜİK, 2012.

Kentsel nüfusun toplam nüfusa oranı, Antalya'da %70,97, Isparta'da %67,44 ve Burdur'da %60,83'tür.

Tablo 4'teki veriler doğrultusunda TR61 Bölgesinde nüfus yaş gruplarına göre sınıflandırıldığında üretime katkıda bulunabilecek 15-64 yaş grubu %69,53'lük oranıyla ülke oranının üzerindedir.

Bölge Türkiye ile benzer oranlara sahip olmakla beraber 0-14 yaş arası nüfusun oranında Türkiye oranının altında kalırken, 15-64 yaş arası nüfus ve 65 yaş üzeri nüfus oranlarında ise Türkiye oranının üzerindedir. Bölge illeri birbiri ile kıyaslandığında ise Antalya ilinde 0-14 ve 15-64 yaş arası nüfus oranının diğer illerden yüksek, 65 yaş üstü nüfus oranının ise diğer illerden düşük olduğu görülmektedir. Diğer illerde ise birbirine benzer oranlar dikkat çekmektedir. Bölge'de, çalışabilir nüfus olarak kabul edilen 15-64 yaş arasında toplam 1.880.862 kişi bulunmaktadır.

Tablo 4: TR61 Bölgesi Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı ADNKS 2011

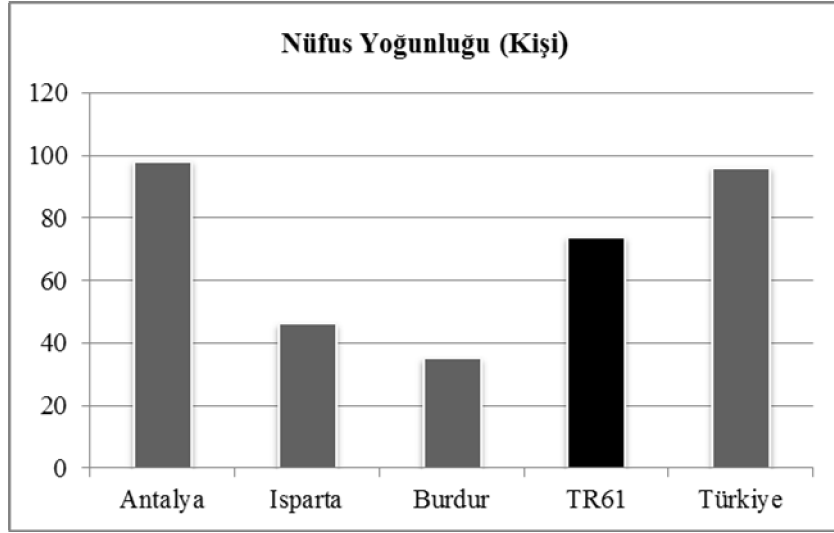
	0-14 Yaş	0-14 Yaş (%)	15-64 Yaş	15-64 Yaş (%)	65 Yaş ve üstü	65 Yaş ve üstü (%)
ANTALYA	479.548	23,47	1.429.242	69,94	134.692	6,59
ISPARTA	84.717	20,60	283.088	68,84	43.440	10,56
BURDUR	49.297	19,68	168.532	67,27	32.698	13,05
TR61	613.562	22,68	1.880.862	69,53	210.830	7,79
TÜRKİYE	18.886.575	25,28	50.346.979	67,38	5.490.715	7,35

Kaynak: TÜİK, 2012.

Grafik 1'de görüldüğü gibi Bölgenin kilometrekareye 74 kişi olan nüfus yoğunluğu, 96 kişi olan ülke nüfus yoğunluğunun altındadır. Bölge

illerinden Antalya'nın nüfus yoğunluğu 98 kişi ile ülke ve bölge değerinin üzerinde iken, Isparta ve Burdur sırasıyla 46 ve 35 kişi ile Bölge ve ülke ortalamasının altındadır.

Grafik 1: TR61 Bölgesi Nüfus Yoğunluğu ADNKS 2010

Kaynak: TÜİK, 2012.

Tablo 5 dikkate alındığında TR61 Bölgesi içerisinde Isparta ve Burdur illerinde verilen göç, alınan göçten fazla olduğu için net göç eksi değerdedir. Antalya'da ise net göç pozitif değerdedir.

Tablo 5: TR61 Bölgesi İller Arası Göç Verileri ADNKS 2011

	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	En Fazla Göç Verdiği İl	En Fazla Göç Aldığı İl
ANTALYA	89.731	62.875	26.856	İstanbul	Konya
İSPARTA	15.325	18.269	-2.944	Antalya	Antalya
BURDUR	8.873	9.712	-839	Antalya	Antalya

Kaynak: TÜİK, 2012.

Tablo 5 doğrultusunda TR61 Bölgesi illerinden Isparta ve Burdur en fazla göç verdiği ve aldığı il olarak görülen Antalya ili, en fazla göçü Konya ilinden almakta, İstanbul iline vermektedir.

3. İŞGÜCÜ

Tablo 6'daki veriler doğrultusunda TR61 Bölgesi illerinde iş gücüne katılım, işsizlik ve istihdam oranları incelendiğinde, en yüksek iş gücüne katılım oranının % 58,63 ile Antalya ilinde, en düşük iş gücüne katılım oranının ise %51,21 ile Isparta ilinde olduğu görülmektedir. İşsizlik oranları

incelendiğinde ise en yüksek oran Isparta iline aitken, en düşük işsizlik oranı Burdur ilindedir. İstihdam oranında ise en yüksek oran %55,41 ile Burdur ilinde, en düşük oran ise %45,04 ile Isparta ilindedir. Türkiye geneli ile kıyaslandığında, Bölge illerinin tamamının iş gücüne katılım ve istihdam oranları Türkiye değerinden yüksekken, işsizlik oranı sadece Isparta ili için Türkiye oranından fazladır.

Tablo 6: TR61 Bölgesi İşgücüne Katılım, İşsizlik ve İstihdam Oranları 2010

	İş Gücüne Katılım Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı
ANTALYA	58,63	11,08	52,14
ISPARTA	51,21	12,05	45,04
BURDUR	59,13	6,30	55,41
TÜRKİYE	48,80	11,90	43,00

Kaynak: TÜİK, 2011.

Tablo 7’de görüldüğü gibi hizmet sektöründe istihdam edilen kişi sayısı ve paralelinde oranı bölge de bu sektörün gelişmiş olduğunu göstermektedir. 2011 verilerine göre toplam istihdam edilen 1.032.000 kişinin sırasıyla %54,26’sı hizmet, %33,62’si tarım ve %12,11’i sanayi sektörlerinde bulunmaktadır.

Tablo 7: TR61 Bölgesi Ana Sektörlere Göre İstihdam Verileri

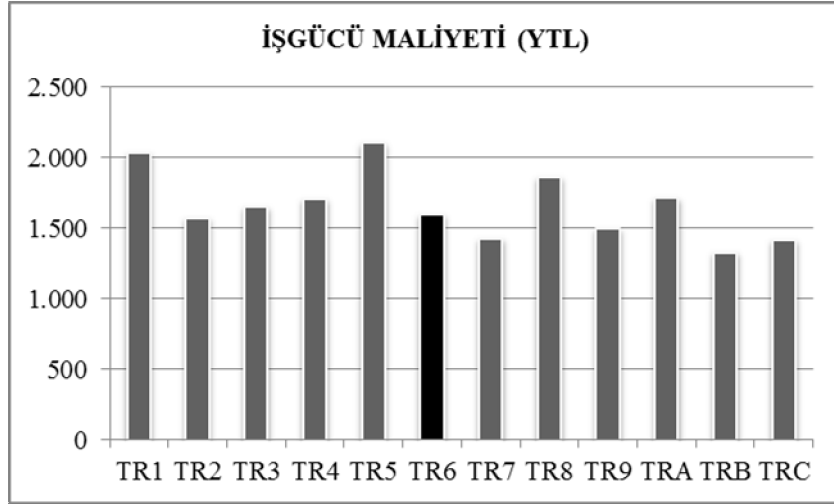
	2009		2010		2011	
	Bin	%	Bin	%	Bin	%
Tarım	314	33,84	329	33,43	347	33,62
Sanayi	131	14,12	131	13,31	125	12,11
Hizmet	483	52,05	524	53,25	560	54,26
Toplam	928	100	984	100	1.032	100

Kaynak: TÜİK 2012

TR61 bölgesinin içerisinde yer aldığı TR6 üst bölgesi 2010 yılında TÜİK tarafından hazırlanan İşgücü Maliyeti verileri doğrultusunda Grafik 2’de görüldüğü gibi 12 bölge içerisinde işgücü maliyeti en düşük 5. bölgedir.

Sıralamada en yüksek iş gücü maliyeti 2.034 YTL ile TR1 bölgesi olarak adlandırılan İstanbul’da, en düşük iş gücü maliyeti ise TRB bölgesi olarak tanımlanan Ortadoğu Anadolu Bölgesindedir.

Grafik 2: İBBS 1 Düzeyinde İş Gücü Maliyetleri 2008

Kaynak: TÜİK, 2010

4. DIŞ TİCARET

Tablo 8'deki veriler doğrultusunda TR61 Bölgesi toplamında (ISIC-2) Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması TÜİK 2011 geçici verilerine göre bölge ihracatında tarım ve hayvancılığın 446.661.636.000 \$ ile ilk sırada, çimento, kesilmiş mermer gibi metalik olmayan diğer mineral ürünlerin 228.679.372 \$ ile ikinci sırada, taş ocakçılığı ve diğer maden ürünlerinin 86.949.104 \$ ile üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. İller bazında ise Antalya ISIC Rev-3 Düzey 2'ye göre tarım ve hayvancılık 434.901.334 \$, Isparta ve Burdur metalik olmayan diğer mineral ürünler ile sırasıyla 63.390.609 \$ ve 120.896.840 \$'lık ihracat ile ihraç ürünlerinin ilk sırasını oluşturmaktadır. (TÜİK, 2012)

Tablo 8: TR61 Bölgesi İhraç Ürün Grupları

ÜRÜN GRUBU (ISIC REV 3 DÜZEY 2)	İHRACAT (\$)
Tarım ve hayvancılık	446.661.636
Ormanlık ve tomrukçuluk	1.182.317
Balıkçılık	1.106.765
Maden kömürü, linyit ve turb	10.578
Metal cevherleri	11.127.051
Taş ocakçılığı ve diğer madencilik	86.949.104
Gıda ürünleri ve içecek	45.848.845
Tekstil ürünleri	53.583.259
Giyim eşyası	36.674.106

ÜRÜN GRUBU (ISIC REV 3 DÜZEY 2)	İHRACAT (\$)
Tabaklanmış deri, bavul, el çantası, saracıye ve ayakkabı	597.872
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan	74.651.495
Kağıt ve kağıt ürünleri	3.984.822
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	160.280
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	10.260
Kimyasal madde ve ürünler	45.349.078
Plastik ve kauçuk ürünleri	63.342.470
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	228.679.372
Ana metal sanayi	51.220.354
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	35.519.656
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	42.522.983
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	308.359
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makina ve cihazlar	12.441.741
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	666.907
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	5.397.962
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	3.784.462
Diğer ulaşım araçları	3.433.712
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	11.133.204
Atık ve hurdalar	3.468.770
Diğer iş faaliyetleri	34.329
Eğlence, kültür ve sporla ilgili faaliyetler	316

Kaynak: TÜİK, 2012

Bölge ithalatında ise ISIC Rev3-Düzye 4'e göre plastik ürünler 71.140.497 \$ ile ilk sırayı alırken, kimyasal gübre ve azotlu bileşikler 67.501.672 \$ ile ikinci sırada yer almıştır. (TÜİK, 2012)

TR61 Bölgesi dış ticaretinin ülke geneli ile kıyaslanmasında Tablo 9'da görüldüğü gibi bölgesel dış ticaret fazlası göze çarpmaktadır. Ülke ihracatının yaklaşık %1'i ve ithalatının %3'ü bölge üzerinden yapılmaktadır.

Tablo 9: TR61 Bölgesi 2011 Yılı Dış Ticaret Verileri

	İHRACAT (\$)	İTHALAT (\$)
ANTALYA	961.010.841	689.246.156
ISPARTA	141.902.954	120.097.228
BURDUR	166.938.270	23.207.680
TR61	1.269.852.065	832.551.064
TÜRKİYE	134.906.868.830	240.841.676.274

Kaynak: TÜİK 2012

Bölge içerisinde dış ticaret hacmi en yüksek Antalya ilidir, akabinde sırasıyla Isparta ve Burdur illeri gelmektedir.

Ekonomi Bakanlığı tarafından 2010 yılında hazırlanan “İl il dış ticaret potansiyeli” adlı raporda TR61 Bölgesi illerinden Antalya sıradan olmayan ürünler ihraç eden çeşitliliği yüksek iller sınıflamasında yer alırken, Isparta sıradan olmayan ürünler ihraç eden çeşitliliği düşük iller arasında yer almıştır.

Tablo 10: TR61 Bölgesi İhracatçı Firma Sayıları

	2008	2009	2010	2011
ISPARTA	78	82	85	95
ANTALYA	711	714	803	843
BURDUR	71	77	90	97
TR61	860	873	978	1.035

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı 2012

Tablo 11: TR61 Bölgesi İthalatçı Firma Sayıları

	2008	2009	2010	2011
ISPARTA	81	89	84	119
ANTALYA	924	848	941	1.113
BURDUR	32	34	35	49
TR61	1.037	873	978	1.281

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı 2012

Ekonomi Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu verilere göre Tablo 10 ve Tablo 11'de görüldüğü gibi TR61 bölgesinde 1.035 adet ihracat firması, 1.211 adette ithalat firması bulunmaktadır.

5.GİRİŞİMCİLİK

TR61 bölgesinde Tablo 12'de görüldüğü gibi 3'ü Isparta'da, 2'si Antalya'da, 3'ü de Burdur'da olmak üzere toplam 8 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Bunlardan Antalya OSB, Isparta Süleyman Demirel OSB, Isparta Deri OSB, Burdur OSB, Burdur Bucak OSB faal durumdadır. Antalya Kumluca Gıda İhtisas OSB, Isparta Yalvaç OSB ve Burdur 2'nci OSB'leri faal olmayıp kuruluş çalışmaları devam etmektedir.

Isparta Süleyman Demirel Organize Sanayi Bölgesi'nde; tekstil, ahşap, metal, gıda, plastik sektörleri, Isparta Deri Organize Sanayi Bölgesi'nde; deri sektörü, Antalya Organize Sanayi Bölgesi'nde; plastik, gıda, makine-metal, ahşap-mobilya, kimya sektörleri, Burdur Organize Sanayi Bölgesi'nde gıda, tarım aletleri ve makinaları, tekstil, mobilya sektörleri, Burdur Bucak Organize Sanayi Bölgesi mermer, metal, kereste, gıda sektörleri öne çıkan başlıca sektörlerdir.

Genel Sanayi ve İşyerleri sayımına göre Tablo 12’de görüldüğü gibi Organize Sanayi Bölgeleri’ndeki işletmeler de dahil olmak üzere toplam 86.281 işletme mevcut olup bu işletmelerde istihdam edilen işgücü 256.521 kişidir.

Tablo 12: TR61 Bölgesi Organize Sanayi Bölgeleri

TR61 ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	ÜRETİMDEKİ FİRMA SAYISI	ÇALIŞAN KİŞİ SAYISI
Isparta OSB	39	1.250
Isparta Deri OSB	23	181
Yalvaç OSB	-	-
Antalya OSB	154	8.965
Antalya Kumluca Gıda İhtisas OSB	-	-
Burdur OSB	47	1.500
Burdur II. OSB	-	-
Bucak OSB	13	650
TOPLAM	266	12.546

Kaynak: OSBUK 2012

Bölgede Antalya Teknokent ve Göller Bölgesi Teknokenti olmak üzere 2 adet teknokent vardır. Teknokentler ileri teknolojilere dayalı firmaların bir veya birden fazla üniversite ve araştırma merkezi ile ilişkili, üniversite sanayi işbirliğini ve firmaları Ar-Ge çalışmaları yönünde teşvik etmeyi amaçlayan merkezlerdir.

Faaliyetlerine göre bölgede bulunan yerel birimler sınıflandırması dahilinde toptan ve perakende ticaret ile uğraşan birim sayısı, imalat birimlerinin önünde ilk sırada yer almaktadır. Tablo 13’te verilen toplamlarda gizlenmiş özel sektör verileri de dahil edilmiştir.

Tablo 13: TR61 Bölgesi Faaliyetlerine Göre Birimler

	2006	2007	2008	2009
Tarım, Avcılık ve Ormancılık	Veri Yok	2	4	4
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	91	168	93	119
İmalat	10.197	10.722	10.713	10.517
Elektrik, Gaz, Buhar iklimlendirme üretimi ve imalatı	163	202	192	19
İnşaat	5.020	6.296	5.951	5.157
Toptan ve Perakende Ticaret	57.349	56.590	56.603	60.817
Ulaştırma ve Depolama	23.925	20.544	20.497	15.361
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri	8.751	Veri Yok	8.829	9.898
Gayrimenkul Faaliyetleri	6.748	7.401	8.829	1.240
Eğitim	374	472	451	332
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2.059	1.891	1.680	1.586
Diğer Hizmet Faaliyetleri	5.901	5.859	6.684	5.874
TOPLAM	120.579	121.889	121.918	121.168

Kaynak: TÜİK 2012.

6. TURİZM

Turizm sektörü bölgenin tarihi değerleri, kültürel zenginlikleri ve uzun güneş alma süreleri ile gelir getiren başlıca sektörlerinden birisidir.

TÜİK 2011 verilerine göre, bölgeye 2011 yılında gelen turist sayısı 10.464.889'dur. Bölge içerisinde en çok turist Antalya iline gelmektedir, Türkiye'ye gelen 31.456.076 turistin %33,27'si bölgeye gelmiştir.

Bölge illerinden Isparta'da Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan Belgeli 546 oda ve 1.110 yatak kapasiteli 11 adet otel, Belediyeden Belgeli 2.377 yatak kapasiteli 54 adet otel ve pansiyon olmak üzere İl genelinde toplam 65 konaklama tesisi vardır. İlde toplam 3.487 yatak mevcuttur. Isparta iline en fazla turist gönderen ülkeler Fransa, Azerbaycan, Almanya, İtalya, Hollanda ve KKTC'dir. En az turist gönderen ülkeler Afganistan, Arnavutluk, Bosna Hersek, Kırgızistan, Pakistan, Tacikistan gibi doğu ülkeleridir. Yaz aylarında turizm talebi daha fazla olmaktadır. (<http://www.ispartakulturturizm.gov.tr>, Erişim: 28.07.2012)

TR61 Bölgesi illerinin yatırım ve işletme belgeli turizm tesis sayıları incelendiğinde toplam tesis sayısının yaklaşık %98'ine sahip Antalya, bölgenin turizm merkezidir.

Tablo 13: TR61 Bölgesi Turizm Belgeli Tesis ve Konaklama Verileri 2010

	TURİZM YATIRIMI BELGELİ			TURİZM İŞLETMESİ BELGELİ		
	TESİS SAYISI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI	TESİS SAYISI	ODA SAYISI	YATAK SAYISI
ANTALYA	129	25.942	57.365	686	143.784	306.535
ISPARTA	4	387	762	11	516	1.046
BURDUR	-	-	-	2	90	173
TR61	131	26.329	58.127	699	144.390	307.754
TÜRKİYE	877	114.771	252.984	2.647	299.621	629.465

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2012.

Bölgenin yatırım ve işletme belgeli tesis sayısı ülke toplamının yaklaşık %25'ini, oda sayısı ve yatak sayısı ise %41'ini oluşturmaktadır.

7. TARIM

TR61 bölgesi coğrafi konumu, verimli toprakları, uygun iklim koşulları, yeterli su kaynakları, büyük pazarlara yakınlığı ve rekabetçi iş gücü ile tarımsal üretim için oldukça elverişli koşullara sahiptir.

Tablo 14: TR61 Bölgesi 2011 Yılı Meyve Üretimi

	TÜRKİYE (TON)	TR61 (TON)	PAY %
Avokado	1.316	1.078	81,91
Yenidünya	12.093	6.582	54,43
Nar	217.572	84.615	38,89
Keçi Boynuzu	13.978	4.910	35,13
Elma	2.680.075	810.981	30,26
Portakal	1.730.146	470.772	27,21
Muz	206.501	56.080	27,16
Ayva	127.767	19.914	15,59
Armut	386.382	56.006	14,49
Badem	69.838	9.982	14,29
Çilek	302.416	33.872	11,20

Kaynak: TÜİK 2012.

Tablo 14'te görüldüğü gibi meyve üretiminde bölge önemli bir paya sahiptir. TÜİK verilerine göre bölgenin ülke üretiminde %10'u geçtiği üretime dayanarak hazırlanan tabloda avokado, yenidünya, nar, keçi boynuzu, elma, portakal ve muz ülke üretimindeki payı bakımından öne çıkan ürünlerdir.

Bölgenin tarımsal üretim zenginliğinin bir başka bölümünü ise sebze üretimi oluşturmaktadır. TR61 bölgesinde TÜİK verilerine göre Tablo 15'te görüldüğü gibi bölgenin, ülke sebze üretimine göre %10'u geçtiği üretime dayanarak hazırlanan tabloda mantar, brokoli, domates ve hıyar ülke üretimi içerisindeki payı bakımından öne çıkan ürünlerdir.

Tablo 15: TR61 Bölgesi 2011 Yılı Sebze Üretimi

	TÜRKİYE (TON)	TR61 (TON)	PAY %
Mantar (Kültür)	27.058	18.752	69,30
Brokoli	29.076	9.262	31,85
Domates	7.573.431	2.370.460	31,30
Hıyar (Sofralık)	1.605.319	499.056	31,09
Biber (Sivri)	879.846	214.159	24,34
Patlıcan	821.770	156.679	19,07
Karnabahar	162.134	26.300	16,22
Bakla (Taze)	41.962	6.605	15,74
Kereviz (Sap)	1.345	205	15,24
Fasulye (Taze)	614.948	75.714	12,31
Karpuz	3.864.489	456.202	11,80

Kaynak: TÜİK 2012.

Bölgenin işlendikten sonra dünya pazarlarına ihraç ettiği yağ gülü Türkiye yağ gülü üretiminin %80'inin oluşturmaktadır. Isparta 2010 yılında 18.598 kilometrekare ekili alanda yaklaşık 7.000 ton gül çiçeği üretimi yapmış, üretilen bu gül çiçeğinden 1.000 kg gül yağı, 158 ton gül suyu ve 5.370 kg gül koncreti üretilmiştir. (Isparta İl Gıda Tarım ve hayvancılık Müdürlüğü)

Ülke kesme çiçek üretiminin %48'lik bölümü bölgede yapılmaktadır. Tablo 16'da görüldüğü üzere kesme çiçek üretiminde; altınbaşak, gerbera, gypsohilla, karanfil ve statice üretimi ülke üretiminin %50'sinden fazlasını oluşturmaktadır, bölge içerisindeki üretim yılın belirli dönemlerinde seralarda diğer zamanlarda ise açık alanlarda yapılmaktadır.

Tablo 16: TR61 Bölgesi 2011 Yılı Kesme Çiçek Üretimi

	TÜRKİYE (ADET)	TR61 (ADET)	PAY %
Altınbaşak	20.009.500	16.920.000	84,60
Gerbera	136.011.568	101.990.000	74,99
Gypsohilla	18.132.020	11.905.000	65,66
Karanfil	588.456.495	342.805.000	58,26
Diğer Çiçekler	14.694.116	7.549.000	51,37
Statice	298.000	150.000	50,34
Manisa Lalesi	2.360.950	1.000.000	42,36
Lisianthus	12.828.290	4.350.000	33,91
Gül (Kesme)	105.363.657	10.450.000	9,92
Fresia	25.863.766	1.040.000	4,02
Kasımpatı	38.438.215	1.076.000	2,80
Zambak	12.614.460	252.000	2,00
Glayöl	13.653.925	144.000	1,05

Kaynak: TÜİK 2012.

Verimli ve sulak arazi yapısı bölgenin hayvansal üretim açısından da ürün çeşitliliğini sağlamaktadır. Bölgede büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın yanı sıra balıkçılık ve arıcılıkta yapılmaktadır. TR61 Bölgesi küçükbaş hayvancılıkta özellikle kıl keçisine bağlı yün ve süt üretiminde ülke genel üretiminin %10'undan fazlasını elinde tutmaktadır. Büyükbaş hayvancılıkta ülke süt üretiminin yaklaşık %5'i ve arıcılıkta ise 2011 yılı TÜİK verilerine göre yıllık 3.298 ton ile ülke üretiminin %3,5'i bölgeden karşılanmaktadır. (TÜİK, 2012)

8. MADENCİLİK

TR61 bölgesinde MTA tarafından yapılan çalışmalarda endüstriyel hammadde, metalik maden ve enerji hammaddelerinin varlığı ortaya çıkarılmıştır. Bölgede, alüminyum, bakır, barit, çinko, demir, krom, kurşun, kuvarsit, kükürt, linyit, manganez, manyezit, mermer, olivin, pomza rezervleri bulunmaktadır. Ülkemizde yegane işletilebilir doğal kükürt maden yatağı Isparta-Keçiborlu'dadır. (MTA,2012)

Tablo 17: TR61 Bölgesi Maden Rezervleri

	Bölge	Rezerv (TON)	Tenör	Açıklama
Alüminyum	Alanya-Karamanlar	56.700	% 51,62 Al ₂ O ₃ % 10,90 SiO ₂	Mümkün Rezerv
	Alanya-Orhan Köyü	28.500	% 25,23 Al ₂ O ₃ % 32,10 SiO ₂	Mümkün Rezerv
	Alanya-Çatak Yaylası	85.500	% 43,10 Al ₂ O ₃ % 16,85 SiO ₂	Mümkün Rezerv
	Alanya-Maşat Mah.	325.500	% 58,28 Al ₂ O ₃ % 18 Fe ₂ O ₃ % 5-8 SiO ₂	Görünür + Muhtemel Rezerv
	Kaş Civarı	17.000	% 40-47 Al ₂ O ₃	Görünür + Muhtemel Rezerv
	Şarkikaraağaç	21.776.000	% 24-35 Al ₂ O ₃ % 14-38 Fe ₂ O ₃	Görünür + Muhtemel Rezerv
	Isparta-Bağkonak	17.247.000	% 34 – 37,50 Al ₂ O ₃	Görünür Rezerv
	Yalvaç	54.502.000	% 34-47 Al ₂ O ₃	Görünür Rezerv
Barit	Alanya-Gümüşgöze	2.640	% 96,78 BaSO ₄	Muhtemel Rezerv
	Alanya-Kızılcashehir	100.000	% 91,90 BaSO ₄	Görünür Rezerv
	Alanya-Havuçan	95.040	% 97,06 BaSO ₄	Görünür + Muhtemel Rezerv
	Alanya-Demirtaş	2.315.720	% 92,07-99,40 % 58,80-99,90 % 71,79 BaSO ₄	Görünür + Muhtemel Rezerv
	Gazipaşa-Karalar	3.458.145	% 86,43 % 97,35- 98,96 % 78,20 BaSO ₄	Görünür + Muhtemel Rezerv
	Gazipaşa-Örencik	36.000	% 95,58-98,50 BaSO ₄	Görünür + Muhtemel Rezerv
	Gazipaşa-Küçükdere	56.000	% 86,16 BaSO ₄	Görünür + Muhtemel Rezerv
	Isparta-Şarkikaraağaç-Felepinarı-Oyuk Tepe Sahası	1.500-2.000	% 73,69-96,96 BaSO ₄	Görünür + Muhtemel Rezerv

	Bölge	Rezerv (TON)	Açıklama
Mermer	Burdur- Yeşilova-Gençali, Yarışlı	40.000.000	Kahverengi renklidir. Çatlak ve boşluklarda spari-kalsit dolguları izlenir. Sertliği 3-4, yoğunluğu 2.70 gr/cm ³ ve porozitesi % 0.6'dır
	Isparta-Atabey (İslamköy, Gökçeli), Eğirdir (Belence)	-	Bej, beyaz ve sarı-yeşil renkli iyi kalite mermer ve oniks mermerleridir

Kaynak: Maden Tetkik Arama, 2010.

9. BANKACILIK

TR61 bölgesi Türkiye Bankalar Birliği 2011 verilerine göre 18.435.000.000 TL mevduatı ile ülke genelinde %2,64'lük bir paya sahiptir. Bölge içerisinde Antalya 16.298.000.000 TL ile bölge mevduat toplamının %88,41'ine, Isparta 1.983.000.000 TL ile %10,76'sına, Burdur ise 1.055.000.000 TL ile %5,72'sine sahiptir.

Tablo 18: TR61 Bölgesi 2011 Yılı Mevduat Verileri

	TOPLAM MEVDUAT (MİLYON TL)	BÖLGE İÇİ PAYI (%)	ÜLKE İÇİ PAYI (%)
ANTALYA	16.298	88,41	2,33
ISPARTA	1.983	10,76	0,28
BURDUR	1.055	5,72	0,15
TR61	18.435	100	2,64
TÜRKİYE	698.656	-	100

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği 2011.

Tablo 19 aracılığıyla bölge kredi kullanımlarına bakıldığında Basel II'ye göre ödemelerini finanse edilen araçların gelirleriyle yapan ihtisas kredileri ülke ortalamasının üzerindedir. Doğrudan ve dolaylı olarak üretim için kullanılan ihtisas kredileri ülke genelinde toplam kullanılan krediler içerisinde %6,71'lik bir paya sahipken, TR61 Bölgesinde bu oran %11,08'dir. Bölge içerisinde Isparta ve Burdur illeri toplam kullanılan krediler içerisinde %24,70 ve %18,53'lük oranlarla ihtisas kredileri kullanımlarında bölge oranının üzerindedirler.

Tablo 18: TR61 Bölgesi 2011 Yılı Kredi Verileri

	İHTİSAS KREDİLERİ (MİLYON TL)	(%)	İHTİSAS DIŞI KREDİLER (MİLYON TL)	(%)	TOPLAM (MİLYON TL)
ANTALYA	1.982	9,59	18.679	90,41	20.661
ISPARTA	313	24,70	955	75,30	1.267
BURDUR	336	18,53	1.477	81,47	1.813
TR61	2.631	11,08	21.111	88,92	23.742
TÜRKİYE	44.376	6,71	616.508	93,29	660.884

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği 2011.

SONUÇ

Dünya ile paralel olgunlaşan ve süreklilik arz eden küresel bölgeselleşme ana fikri doğrultusunda incelenmeye çalışılan TR61 bölgesi, genel olarak ülke ile kıyaslandığında birçok göstergede ülke ortalamasının üzerinde olduğu görülebilmektedir.

Toplam ülke nüfusunun %3,62'sini oluşturan bölge 2008 yılı TÜİK verilerine göre ülke Gayri Safi Katma Değerinin %3,85'ini oluşturmaktadır. Bölge toplam nüfusu içerisinde çalışabilir nüfus olarak kabul edilen 15-64 yaş grubu oranında %69,53 ile, işgücüne katılım oranında ise yaklaşık %56 ile ülke ortalamasının üzerindedir. Bölge illerinden Isparta'da işsizlik %12,05 ile ülke ortalamasının üzerindedir, bölgenin diğer illeri olan Antalya ve Burdur'da sırasıyla %11,08 ve %6,30 ile bu ortalamanın altındadır. Bölge istihdam niteliğine bakıldığında işgücünün büyük bir bölümü hizmet sektöründedir.

TR61 bölgesinin dış ticaretinin ihracat kalemlerini tarım ürünleri, mermer ve tekstil ürünleri oluşturmaktayken ithalatının büyük bir kısmını gübre ve plastik eşyalar oluşturmaktadır. Bölge dış ticaretinin ülke dış ticareti ile kıyaslanması sonucunda ülke genel toplamının tam tersine dış ticaret hacminde ihracatının payı daha büyüktür ve dolayısıyla bölgesel bazda dış ticaret fazlası vermektedir.

Bölge ekonomik birimlerine faaliyetleri açısından bakıldığında toptan ve perakendecilik faaliyeti odaklı firmaların sayısal üstünlüğü görülmekte ardından ise ulaştırma ve depolama firmalarının sayıları dikkat çekmektedir.

Tarımsal açıdan bölgede üretilen ürünlerin çeşitliliği dikkat çekmekte bölge ve ülke ihtiyacının bir bölümü buradan karşılanmaktadır. Özellikle kesme çiçekçilik açısından, uygun iklim koşulları ve verimli toprakları ülke genelindeki üretimin büyük bir bölümünün burada yapılmasına neden olmuştur. Ülke üretiminin %80'inin yapıldığı gülyağı, bölgenin ülke çapındaki üretimden farklılaşmış kendine has ürünlerinden birisidir.

TR61 bölgesi gerek geçmişte üzerinde kurulan uygarlıkların mirası gerekse tabiat güzellikleri ile ülke turizminin başkentidir. Bölge içerisinde en çok turist çekem Antalya iline gelen turist sayısı ülke genelinin yarısına yakındır.

Bölgenin jeolojik yapısı ekonomik etkili birçok madenin var olmasına neden olmuştur. Başlıca madenleri barit, alüminyum ve mermerdir, ayrıca bölgede bugün işletilmeyen Türkiye'nin tek kükürt maden yatağı da bulunmaktadır. Kükürt madeninin bulunduğu il olan Isparta ilinde ayrıca pomza taşı da çıkarılmaktadır.

Bankacılık açısından bakıldığında ülke geneline göre mevduat oranları ortalamasının altındadır. Krediler açısından bakıldığında ise kullanılan kredilerin büyük bir çoğunluğunun yatırım yapmaya yönelik ihtisas kredileri olduğu gözlemlenebilmektedir.

KAYNAKÇA

1. MTA, (2010), **Antalya İli Maden ve Enerji Kaynakları**, http://www.mta.gov.tr/v2.0/turkiye_maden/maden_potansiyel_2010/Antalya_Madenler.pdf 08.08.2012
2. MTA, (2010), **Burdur İli Maden ve Enerji Kaynakları**, http://www.mta.gov.tr/v2.0/turkiye_maden/maden_potansiyel_2010/Burdur_Madenler.pdf 08.08.2012
3. MTA, (2010), **Isparta İli Maden ve Enerji Kaynakları**, http://www.mta.gov.tr/v2.0/turkiye_maden/maden_potansiyel_2010/Isparta_Madenler.pdf 08.08.2012
4. OSBUK, (2012), <http://www.osbuk.org.tr/index.php?page=content/osbler&id=1> 05.08.2012
5. T.C. Ekonomi Bakanlığı, (2012), **İllere Göre İhracat**, <http://www.ekonomi.gov.tr/upload/AC413E8B-D8D3-8566-4520D3E41BB732A4/eko14.xls> 08.08.2012
6. T.C. Ekonomi Bakanlığı, (2012), **İllere Göre İthalat**, <http://www.ekonomi.gov.tr/upload/AC452A36-D8D3-8566-4520DDD54F6AF470/eko15.xls> 08.08.2012
7. T.C. Kültür Bakanlığı, (2012), **2011 Yılı Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri**, <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/Eklenti/4757,belediye--belgeli-tesislerde-konaklama-istatistikleri-2-.rar?0> 08.08.2012
8. T.C. Kültür Bakanlığı, (2012), **2011 Yılı İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri**, <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/Eklenti/4755,2011-yili-isletme-belgeli-konaklama-tesislerine-giris-v-.rar?0> 08.08.2012
9. T.C. Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı, (2007), **TR6 Akdeniz Bölgesi Tarım Master Planı**
10. TÜİK, (2005), **İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması**, <http://tuikapp.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumDetayAction.do?surumId=164&turId=7>
11. TÜİK, (2010), **İşgücü Maliyeti Araştırması**, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara
12. TÜİK, (2011), **İstatistiklerle Türkiye**, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara
13. TÜİK, (2011), T.C. Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Haber Bülteni, S.8536, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=8536> 05.08.2012
14. TÜİK, (2012), **Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı İBBS-Düzey2 Bölgelere Göre İl/İlçe Merkezi ve Belde/Köy Nüfusu 2011**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_turkiye_duzey2_koy_sehir.RDF&p_duzey1=TR61&p_kod=2&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 08.08.2012

15. TÜİK, (2012), **Antalya İli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı İllerin Aldığı Göç 2010-2011 Dönemi**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_adnks_goc_ilara.RDF&p_kod=2&p_il1=32&p_goc=1&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 04.08.2012
16. TÜİK, (2012), **Antalya İli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı İllerin Aldığı Göç 2010-2011 Dönemi**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_adnks_goc_ilara.RDF&p_kod=2&p_il1=7&p_goc=1&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 04.08.2012
17. TÜİK, (2012), **Antalya İli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı İllerin Verdiği Göç 2010-2011 Dönemi**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_adnks_goc_ilara.RDF&p_kod=2&p_il1=7&p_goc=2&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 04.08.2012
18. TÜİK, (2012), **Antalya İllere Göre İl/İlçe merkezi ve Belde/Köy Nüfusu - 2011**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_turkiye_il_koy_sehir.RDF&p_il1=7&p_kod=2&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 08.08.2012
19. TÜİK, (2012), **Bitkisel Üretim İstatistikleri**, <http://tuikapp.tuik.gov.tr/bitkiselapp/bitkisel.zul> 08.08.2012
20. TÜİK, (2012), **Burdur İli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı İllerin Aldığı Göç 2010-2011 Dönemi**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_adnks_goc_ilara.RDF&p_kod=2&p_il1=15&p_goc=1&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 04.08.2012
21. TÜİK, (2012), **Burdur İli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı İllerin Verdiği Göç 2010-2011 Dönemi**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_adnks_goc_ilara.RDF&p_kod=2&p_il1=15&p_goc=2&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 04.08.2012
22. TÜİK, (2012), **Burdur İllere Göre İl/İlçe merkezi ve Belde/Köy Nüfusu - 2011**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_turkiye_il_koy_sehir.RDF&p_il1=15&p_kod=2&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 08.08.2012
23. TÜİK, (2012), **İsic ve İllere Göre Dış Ticaret**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?disticaretdb2=&report=IHT0196.RDF&p_bolum=2&p_kod=1&p_parm1=-&p_il1=7&p_il2=15&p_il3=32&p_bolum=2&p_yil=2011&p_kod1=1&p_kod2=4&p_dil=1&desformat=html&ENVID=disticaretEnv 05.08.2012
24. TÜİK, (2012), **Isparta İli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı İllerin Verdiği Göç 2010-2011 Dönemi**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_adnks_

goc_ilara.RDF&p_kod=2&p_il1=32&p_goc=2&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 04.08.2012

25. TÜİK, (2012), **Isparta İllere Göre İl/İlçe merkezi ve Belde/Köy Nüfusu - 2011**, http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_turkiye_il_koy_sehir.RDF&p_il1=32&p_kod=2&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html 08.08.2012
26. Türkiye Bankalar Birliği, (2011), **2011 - İllere ve Bölgelere Göre Mevduat ve Kredi Dağılımı**, http://www.tbb.org.tr/tr/Banka_ve_Sektor_Bilgileri/Linkler.aspx?RId=1157 08.08.2012
27. URAK, (2011), **İller Arası Rekabetçilik Endeksi 2009-2010**, http://www.urak.org/haberler/URAK_IllerasiRekabetcilikendeksi2009-2010.pdf 05.08.2012
28. YERELNET, (2012), <http://antalya.yerelnet.org.tr/> 05.08.2012
29. YERELNET, (2012), <http://burdur.yerelnet.org.tr/> 05.08.2012
30. YERELNET, (2012), <http://isparta.yerelnet.org.tr/> 05.08.2012